

Landstingets Stilling i 1868—69, da dette Forslag første Gang var fremme, forekommer det mig, at Landstingets Stilling den Gang, som i øvrigt var ret ubestemt — det var ikke saa let at faa fat paa, hvorledes den egentlig var — ikke kan have saa hynderlig Betydning nu, efter at Landstinget enstemmig har vedtaget Forslaget, saaledes som det er fremsat af Regeringen. Denne sidste Udtalelse turde vel have nok saa megen Vægt som Stillingen i 1868—69, der, som sagt, var højt ubestemt. Jeg staar altsaa saaledes nu, at jeg har det ene Ting fuldstændig med mig, men jeg ved ikke, hvorledes det andet Ting er stillet. Det er vel rigtigt, som det ærede Medlem sagde, at denne Sag tidligere har været i Udvalg, og at der har været Disjens med Hensyn til Opfattelsen af den, saaledes at en Del af Udvalget har haft en anden Opfattelse end jeg; men saa vidt jeg ved, har Folketinget selv ikke taget Stilling til denne Sag tidligere. Det vil heraf fremgaa, hvorfor jeg har ment, at den Vej, jeg maatte gaa med Hensyn til Lovforslagets Indhold, var givet ved, hvad der tidligere er passeret i Sagen. Men jeg maa sige, at selv om jeg skulde have begyndt denne Sag ganske fra ny af, vilde Lovforslaget ganske sikkert have faaet det samme Indhold, som det har nu. Denne Fordring, som opstilles om, at Handelspladserne skulle henlægges under Amtsrådernes Tilhyn, forekommer mig ikke at være ganske berettiget. Disse Kommuner, de saakaldte Handelspladser, have det særegne ved sig, at de ere en Mellemting mellem Købstæder og Sognekommuner, men dog overvejende have Købstadkommunernes Præg. Dette kan jo dog ikke nægtes, i alt Fald for en Del af dem, det gælder om Sundbyerne, Silkeborg, Frederiksværk — Marstal skal jeg ikke tale om — at de i Virkeligheden med hele deres Liv ere Købstæder, og derfor ligger det jo meget nært at behandle dem som Købstæder ogsaa med Hensyn til Kommunalstyrelsen. Saa siger man: Ja, men der er dog et Fællesskab med Amtsfonden, og saaledes har altsaa Amtsrådet en Interesse i at kunne faa nogen Haand i Hanke med, hvorledes disse Handelspladser styres. Men der vil jeg dog gøre opmærksom paa, at for saa vidt der er Fællesskab mellem Handelspladsen og Amtskommunen, er Amtsrådet fuldt ud raadende over alle de Anliggender, som ere Fællesanliggender; Amtsrådet har den bevilgende Myndighed paa dette Omraade, og Handelspladsen har for saa vidt ingen Myndighed. Forholdet er ikke dette, at Amtskommunerne trænge til en større Myndighed over for Handelspladserne paa det Omraade, der er

fælles, men Spørgsmaalet er, om Amtskommunerne have nogen Ret til at føre et Tilsyn med Handelspladserne paa det Omraade, som ikke er fælles, paa det Omraade, hvor Handelspladserne leve deres eget Liv; og jeg kan ikke se, hvorfor Amtskommunerne der skulde have et Krav paa at faa en større Indflydelse paa Handelspladserne, end de hidtil have haft. Det maa man vel huse, at det er noget nyt; man kræver her noget, som ikke findes i den nuværende Lovgivning. Saaledes som Handelspladsernes kommunale Styrelse nu er, er Forholdet det, at den er indrettet ganske efter Købstædernes kommunale Styrelse, vel at mærke, saaledes som Købstædernes kommunale Styrelse var, før vi fik Købstadkommunalloven af 1868. Det er altsaa den gamle Ordning, som er bibeholdt i Handelspladserne, den gamle Tvedeling mellem den kommunale Repræsentation og den tilhørende Myndighed hos Magistraten, saaledes at Beslutning kun kan tages, for saa vidt der opnaas Enighed mellem disse to Kamre i Kommunalbestyrelsen, en Ordning, som jo maa erkendes at være antværet allerede af den Grund, at man i 1868 er kommen bort fra den. Hvad jeg her vil, er ikke andet end at holde Stridt med Tiden. I 1868 gik man bort fra den nævnte Ordning af Købstadkommunernes Styrelse; nu vil jeg i 1897 se at komme med for Handelspladsernes Vedkommende og gøre et lignende Skridt, gaa bort fra Anordningen af 1837, som hidtil har været Monstret for Handelspladsernes kommunale Styrelse, og gaa over til Købstadkommunalloven af 1868. Denne er dog, mine Herrer, den bestaaende Lov for Købstadkommunernes Styrelse, og det kan jo saa ikke nytte, at man stiller med nok saa mange Ønster om, hvorledes man gerne vilde have, at denne Lov skulde være, naar den ikke er, som man ønsker. Det forekommer mig, at man kommer ind paa noget ret uholdbart, naar man nu vil begynde at reformere vore kommunale Love paa et saa lille Omraade som dette, for disse 6 forholdsvis smaa Kommuners Vedkommende, naar man ikke kan naa til at reformere for samtlige Købstæders Vedkommende. Lad os hellere, synes jeg, se at faa en Ordning for Handelspladserne, som bringer dem til at staa paa lige Fod med Købstæderne; saa er det en given Ting, at naar vi en Gang naa til at faa en Forandring i Købstadlovgivningen, saaledes at vi faa en anden Ordning paa dette Punkt og navnlig — hvad der jo spiller en stor Rolle her i Tinget — med Hensyn til Valget af Byrådsformanden, følge Handelspladserne med af sig selv. — Det ærede Medlem for Svendborg Amts 7de